

स्थानीय राजपत्र

स्थानीय सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड: ६ रामगोपालपुर नगरपालिका कार्तिक १७ गते २०८२ साल

भाग: १

स्थानीय शिक्षा ऐन, २०८०

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) बमोजिम नगरकार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको ऐन उपदफा (३) अनुसार सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

नवौं नगरसभाबाट स्वीकृत मिति २०८०।३।२७ गते

(प्रथम संशोधन मिति २०८२।३।२८ गते १२ औं "नगरसभाबाट स्वीकृत")

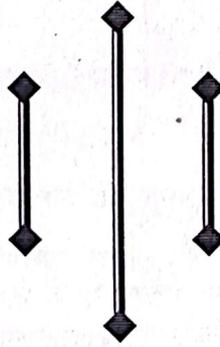
सम्बत २०८० सालको ऐन नं. :- १

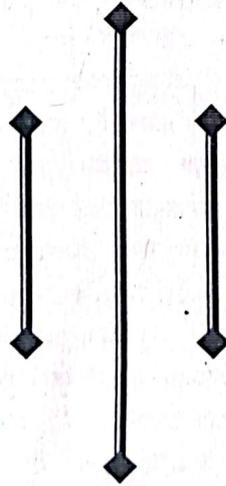
रामगोपालपुर नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

रामगोपालपुर, महोत्तरी

को

स्थानीय शिक्षा ऐन, २०८०

रामगोपालपुर नगरपालिकाको स्थानीय शिक्षा ऐन, २०८०

प्रस्तावना:

राष्ट्रिय विकासका लागि रामगोपालपुर नगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालय उमेरका सबै बालबालिकाका लागि उच्च गुणस्तरको जीवन पर्यन्त सिकाईद्वारा यस क्षेत्रमा आवश्यक पर्ने दक्ष, योग्य, सीपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गर्न तथा सर्वसाधारण जनतालाई सर्वसुलभ ज्ञान दिन र संधीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक व्यवस्था अनुकूल जनताको सदाचार, शिष्टाचार र नैतिकता कायम राख्न यस नगरपालिकामा स्थापना भई सञ्चालन भैरहेका तथा स्थापना हुने विद्यालयहरूको व्यवस्थापन सुधार गर्दै विद्यालय शिक्षाको विकास गर्न बाञ्छनीय भएकाले “नेपालको संविधानको धारा २२१, अनुसूची ८ को बुँदा नं. ८ तथा “स्थानिय सरकार सञ्चालनका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेका ऐन, २०७४ को परिच्छेद-५ दफा १०२ बमोजिम रामगोपालपुर नगरपालिकाको नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद- एक

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यस ऐनको नाम “रामगोपालपुर नगरपालिकाको स्थानीय शिक्षा ऐन, २०८०” रहेको छ।
- (२) यो ऐन रामगोपालपुर नगरपालिका भर लागू हुनेछ।
- (३) यो ऐन स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भए पश्चात लागू हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-

- (क) “ऐन” भन्नाले रामगोपालपुर नगरपालिकाको शिक्षा ऐनलाई सम्झनु पर्छ।
- (ख) “कार्यपालिका” भन्नाले रामगोपालपुर नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्छ।
- (ग) “कोष” भन्नाले दफा ४५ बमोजिम विद्यालय संचालनका लागि खडा गरिएको संचित कोषलाई सम्झनु पर्छ।
- (घ) “नगरपालिका” भन्नाले रामगोपालपुर नगरपालिकालाई सम्झनुपर्छ।
- (ङ) “नगरसभा” भन्नाले रामगोपालपुर नगरपालिकाको नगर सभालाई सम्झनुपर्छ।
- (च) “प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत” भन्नाले नगरपालिकाको प्रमुख कार्यकारी अधिकृतलाई सम्झनु पर्छ।
- (छ) “बाल विकास केन्द्र” भन्नाले चार वर्ष उमेर पूरा भई पाँच वर्ष उमेर पूरा नगरेका बालबालिकाको लागि खोलिएको प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र, नर्सरी, केजी, मन्टेसरी आदि सम्झनु पर्छ।
- (ज) “आधारभूत शिक्षा” भन्नाले प्रारम्भिक बाल विकास शिक्षा देखि कक्षा आठसम्म दिइने शिक्षा सम्झनु पर्छ।
- (झ) “माध्यमिक शिक्षा” भन्नाले कक्षा नौ देखि कक्षा बाह्रसम्म दिइने शिक्षा सम्झनुपर्छ।
- (ञ) “विद्यालय शिक्षा” भन्नाले आधारभूत र माध्यमिक दुवै शिक्षा सम्झनु पर्छ।
- (ट) “प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा” भन्नाले प्राविधिक ज्ञान, सीप तथा विषयवस्तुमा आधारित प्रविधि र व्यवसाय उन्मुख शिक्षा प्रदान गर्न कक्षा नौ देखि कक्षा बाह्रसम्म अध्यापन गराइने शिक्षालाई सम्झनु पर्छ।
- (ठ) “सामुदायिक विद्यालय” भन्नाले नेपाल सरकारबाट नियमित रूपमा अनुदान पाउने गरी समुदायको पहलमा स्थापना भई अनुमति वा स्वीकृति प्राप्त विद्यालय सम्झनु पर्छ।
- (ड) “व्यवस्थापन समिति” भन्नाले दफा १९ बमोजिम गठन हुने विद्यालय व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्छ।
- (ढ) “शिक्षा शाखाका अधिकृत” भन्नाले नगरपालिकाको शिक्षा शाखामा कार्यरत शाखा अधिकृत वा शिक्षा शाखा प्रमुख वा सो प्रमुखको कामकाज गर्न तोकिएको कर्मचारीलाई सम्झनु पर्छ।
- (ण) “शिक्षा शाखा” भन्नाले नगरपालिकामा रहेको शिक्षा हेर्ने विभाग/महाशाखा र शाखा वा ईकाईलाई सम्झनु पर्छ।

राम दुलार साहि
नगर प्रमुख

2.11.21

- (त) अविभावक भन्नाले विद्यालयमा अभिभावक विद्यार्थीहरूको अभिभावक भनि विद्यालयको अभिलेखमा जनिएका व्यक्ति सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले यस प्रयोजनको लागि विद्यार्थीको बाबु,आमा,बाजे,बज्यै र त्यस्ता अभिभावक नभएका विद्यार्थीको हकमा संरक्षकत्व प्रदान गर्ने व्यक्तिलाई समेत जनाउँछ ।
- (थ) बुदाँ नं.(त) मा जुन सुकै कुरा लेखिए पनि विद्यालयमा नाम दर्ता गराई विद्यार्थीलाई निजी विद्यालयमा पठाउने अभिभावकलाई अविभावक मानिने छैन ।
- (द) "शैक्षिक गुठी" भन्नाले विद्यालय सञ्चालन गर्नको लागि कुनै व्यक्तिले नाफा नलिने उद्देश्यले स्थापना गरेको सार्वजनिक वा निजी गुठी सम्भन्नु पर्छ ।

परिच्छेद- दुई

शिक्षाको प्रकार, विद्यालयको वर्गीकरण, अनुमती, स्वीकृती, समायोजन तथा नियमन

३. विद्यालयको तह २ प्रकारका हुनेछन् :

- (क) माध्यमिक तह : कक्षा १२ अध्यापन हुने
- (ख) आधारभूत तह : कक्षा ८ सम्म अध्ययन अध्यापन हुनेछ, आधारभूत तह भित्र कक्षा ५ सम्म अध्यापन हुने विद्यालयलाई प्राथमिक तह र बाल विकास केन्द्र अन्तर्गत बाल हेरचाह केन्द्र, मन्टेश्वरी, किन्डरगार्डेनहरू रहनेछन् ।

४. माध्यमिक शिक्षाको प्रकार: माध्यमिक तहको शिक्षामा देहायका प्रकारका हुनेछन्:-

- (क) साधारण माध्यमिक शिक्षा
- (ख) संस्कृत माध्यमिक शिक्षा
- (ग) प्राविधिक तथा व्यावसायिक माध्यमिक शिक्षा ।

५. शिक्षाको माध्यम:

- (१) विद्यालयमा शिक्षाको माध्यम नेपाली भाषा, अंग्रेजी भाषा वा दुबैभाषा हुनेछ ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको अवस्थामा विद्यालयमा शिक्षाको माध्यम देहाय बमोजिम हुन सक्नेछ :-
- (क) आधारभूत (कक्षा ५) सम्म मातृ भाषामा शिक्षा दिन सकिनेछ,
- (ख) गैर नेपाली नागरिकले नेपालको विद्यालयमा अध्ययन गर्दा अनिवार्य नेपाली विषयको सट्टा अन्य कुनै भाषाको विषय अध्ययन गर्नसक्नेछ,
- (ग) भाषा विषयमा अध्ययन गराउँदा शिक्षाको माध्यम सोही भाषा हुनेछ,

६. विशेष शिक्षा, समावेशी शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षा, निरन्तर शिक्षा, दूर शिक्षा तथा खुला शिक्षा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था :

नगरपालिकाले आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था गरी विशेष शिक्षा, समावेशी शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षा, निरन्तर शिक्षा, दूर शिक्षा तथा खुला शिक्षा सञ्चालनको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

७. विद्यालयको वर्गीकरण: विद्यालयको सम्पत्ति र स्रोत साधन लगानीका आधारमा निम्नानुसार वर्गीकरण गरिनेछ

- (क) सामुदायिक विद्यालय
- (ख) संस्थागत विद्यालय
- (ग) धार्मिक विद्यालय

2.11.21
राम कुलार साह
नगर प्रमुख

[Handwritten signature]

८. विद्यालय संचालन गर्न अनुमति लिनुपर्ने

- (१) कुनै नेपाली नागरिकहरूको समुदायले सामुदायिक विद्यालय वा नेपाली नागरिकले शैक्षिक गुठी अन्तर्गत संस्थागत विद्यालय वा कोचिङ्ग कक्षा वा धार्मिक विद्यालय (मदरसा) खोल्न चाहेमा पुस मसान्त भित्र तोकिएको विवरण खुलाई वडा कार्यालयको सिफारिस सहित प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत समक्ष अनुमतिको अनुसूची ३ अनुसार निवेदन दिनु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन परेमा सो निवेदन उपर शिक्षा शाखाबाट आवश्यक जाँचबुझ गर्दा निर्धारित अनुसूची १ बमोजिम मापदण्ड पुरा भई विद्यालय वा कोचिङ्ग कक्षा खोल्न वा धार्मिक विद्यालय (मदरसा)को अनुमति दिन मनासिब देखिएमा शिक्षा समितिको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकियत अधिकृतले अनुसूची २ बमोजिमको ढाँचामा अनुमति दिनेछ ।
- (३) यो दफा प्रारम्भ हुँदाका बखत कम्पनीको रूपमा सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूले चाहेमा कम्पनी खारेज गरी शैक्षिक गुठी अन्तर्गत विद्यालय सञ्चालन गर्न प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिम निवेदन परेमा शिक्षा शाखाले सो निवेदन उपर १५ दिन भित्र आवश्यक जाँचबुझगरी शिक्षा समितिमा राय सहित आवेदन पेश गर्ने छ र माग बमोजिम विद्यालय सञ्चालन गर्न शिक्षा समितिको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले पुनः अनुमति तथा स्वीकृति दिनेछ ।
- (५) प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायीक तालिम परिषद द्वारा तर्जुमा गरिएको प्राविधिक तथा व्यवसायीक माध्यमिक शिक्षा (टि-एसइइ) सञ्चालनका लागि कुनै सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयले आवेदन गरेमा मापदण्ड जाँचबुझ र एकिन गरि नगर शिक्षा समितिले सिफारिस गर्नुपर्ने छ ।
- (६) उपदफा (२), (३) वा (५) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहायका विद्यालयलाई शैक्षिक गुठीको रूपमा सञ्चालन गर्न पाउने गरी अनुमति वा स्वीकृति दिइनेछैनः-
  - (क) सरकारी वा सार्वजनिक भवनमा सञ्चालन भएका विद्यालय,
  - (ख) कुनै व्यक्ति वा संस्थाले विद्यालयको नाममा भवन वा जग्गा दानदातव्य दिएकोमा सो भवनमा वा त्यस्तो जग्गामा भवन बनाईसञ्चालन भएको विद्यालय ।
- (७) यस ऐन वा अन्य प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि शैक्षिक गुठी अन्तर्गत विद्यालय सञ्चालन गर्दा देहाय बमोजिम गर्नुपर्नेछ :-
  - (क) शैक्षिक गुठी सञ्चालन गर्ने गुठी सञ्चालक (ट्रष्टी) सङ्गठित संस्थाको रूपमा हुनुपर्ने,
  - (ख) शैक्षिक गुठी सञ्चालन गर्दा ट्रष्टीमा सार्वजनिक गुठी भए कम्तीमा पाँचजना र निजी गुठी भए कम्तीमा तीनजना सदस्य हुनुपर्ने,
  - (ग) शैक्षिक गुठीको आय व्ययको लेखा तोकिए बमोजिम खडा गरी मान्यता प्राप्त लेखा परीक्षकबाट लेखापरीक्षण गराएको हुनुपर्ने,
  - (घ) शैक्षिक गुठीको तत्काल कायम रहेका ट्रष्टीले आफ्नो जीवनकालमै वा शेषपछि गुठीयारको रूपमा कामगर्ने आफ्नो उत्तराधिकारी तोक्न सक्ने छ । तर सार्वजनिक शैक्षिक गुठीको हकमा त्यस्तो उत्तराधिकारी तोक्दा नगरपालिकाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।
- (८) न्यूनतम पूर्वाधारहरू पुरा गरी निजी शैक्षिक गुठी अन्तर्गत निःशुल्क वा न्युन शुल्कका गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्नेगरी विद्यालय संचालन गर्न चाहेका विद्यालयहरूलाई नगरपालिकाले एकैपटक १ देखि ५ सम्म वा ६ देखि ८ सम्म कक्षा संचालनको अनुमति/कक्षा थप दिन सक्नेछ ।
- (९) उपदफा (८) बमोजिम सञ्चालित विद्यालयले पालन गर्नु पर्ने शर्त तथा अन्य व्यवस्था नगर शिक्षा समितिले तोके बमोजिम हुनेछन् ।
- (१०) माथिल्ला उपदफाहरूमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै विदेशी शिक्षण संस्थासंग सम्बन्धन गर्ने गरी कसैलाई पनि विद्यालय खोल्न अनुमति वा स्वीकृति दिइने छैन ।

[Handwritten signature]
समि दुलार सहि
नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

(११) यस अधि दर्ता भएका विद्यालय सम्बन्धि व्यवस्था : (१) माथि जेसुकै उल्लेख भए पनि यस अधि नियमानुसार दर्ता र संचालनमा रहेका विद्यालयहरू यसै एन बमोजिम संचालन भएका मानिनेछन् । तर यस अधि संचालनमा भएका विद्यालयले शिक्षा शाखाले तोकेको ढाँचामा विवरण र कागजपत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

९. धरौटी राख्नु पर्ने: संस्थागत विद्यालय वा कोचिङ्ग कक्षा वा धार्मिक विद्यालय खोल्ने अनुमति लिँदा विद्यालय सञ्चालनको सुरक्षण बापत देहाय बमोजिमको रकम धरौटीको रूपमा राख्नु पर्नेछ :

- (क) माध्यमिक विद्यालयको लागि एक लाख रूपैयाँ
- (ख) आधारभूत विद्यालयको लागि पचास हजार रूपैयाँ
- (ग) प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको लागि पचास हजार रूपैयाँ
- (घ) धार्मिक विद्यालय (मदरसा) को लागि एक लाख रूपैया
- (ङ) कोचिङ्ग कक्षाको लागि पचास हजार रूपैया

तर, विशेष आवश्यकता भएका विद्यार्थिका लागि वा सिमान्तकृत वा अति विकट भौगोलिक क्षेत्रमा यस्तो विद्यालय खोल्दा कार्यापालिकाले धरौटी छुट दिन सक्नेछ ।

१०. धरौटी रकम जम्मा गरिने : (१) विद्यालयले दफा ९ बमोजिमको धरौटी बापतको रकम समबन्धित विद्यालयको खातामा जम्मा गर्नपर्नेछ ।

११. सार्वजनिक शैक्षिक गुठी तथा नेपाल सरकारले अनुदान दिने निजामती, सैनिक, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल र शहीद प्रतिष्ठानद्वारा सञ्चालित विद्यालयहरूले समेत पाठ्यक्रम, परिक्षा, अनुगमन संयन्त्र र शैक्षिक क्यालेन्डर यसै एन बमोजिम पालना गर्नुपर्ने छ ।

१२. नगरपालिकाले कुनै विद्यालयसँग मिसाएर वा छुट्टै बाल शिक्षा केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गर्न र थप व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

१३. बाल गृहको संचालन: नगरपालिका आफैले वा कुनै व्यक्ति वा संस्थाले बाल गृह संचालन गर्न पाउनेछ । बाल गृह संचालनको लागि आवश्यक प्रकृया नगर शिक्षा समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१४. सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन गर्न सक्ने: नगरपालिकाले समुदायमा साक्षरता, सीप विकास र निरन्तर सिकाइ समेतको काम गर्न तोकिए बमोजिम सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन गर्न सक्नेछ । यस्तो केन्द्रमा सामुदायिक पुस्तकालय र वाचनालय सञ्चालन हुन सक्नेछ ।

१५. नगरपालिकाले विद्यालय सार्न, गाभ्न, नाम परिवर्तन गर्न वा बन्द गर्न सक्ने :

(१) नगरपालिकाले तोकिएको मापदण्ड बमोजिम हाल सञ्चालन भइरहेका ३० मिनेटको पैदल दुरीमा रहेका कुनै विद्यालयलाई एक स्थानबाट अर्को स्थानमा सार्न वा दुई वा दुईभन्दा बढी विद्यालयलाई गाभी एउटा विद्यालय कायम गर्न वा विद्यालय बन्द गर्न सक्नेछ । प्राथमिक तहको विद्यालयमा कुल ३० जना भन्दा कम विद्यार्थी भएमा नगर शिक्षा समितिको सिफारिसमा बाल शिक्षा केन्द्र मात्र कायम राखी त्यस माथिका कक्षाहरू बन्द गर्न सक्ने छ ।

(२) विद्यालयको नाम परिवर्तन गर्नुपरेमा नाम परिवर्तन गर्नुपर्ने उपयुक्त कारण सहित तोकिएको विवरण र ढाँचामा नगर शिक्षा समिति मार्फत नगरपालिकामा स्वीकृतीका लागि पेश गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम पेश हुने आएको निवेदन उपर नगर शिक्षा समितिको सिफारिसमा नगरपालिकाले नाम परिवर्तनको स्वीकृती दिन सक्नेछ ।

४) विद्यालयको नाम राख्दा वा परिवर्तन गर्दा कुनै व्यक्ति विशेषको नाम, धार्मिक तथा जातिगत विद्वेष भल्किने प्रकारको नाम राख्न पाइने छैन । माध्यमिक तहको हकमा कम्तिमा ५०,००,०००/- (पचास लाख रूपैया मात्र), आधारभूत तहको हकमा कम्तिमा ३०,००,०००/- (तिस लाख रूपैया मात्र) रूपैया प्रदान गरेमा व्यक्तिको नाममा विद्यालयको नाम परिवर्तन गर्न बाधा पुगेको मानिने छैन ।

(Handwritten signature)
राम दुस्वार साह
नगर प्रमुख

Signature

शिक्षा सम्बन्धी कार्यपालिकाको कार्यालय
संस्कृतनगरको शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था
मधेश प्रदेश नेपाल
२०७४

१६. नगर शिक्षा समिति सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन हुने विद्यालय तथा शैक्षिक निकायहरूको रेखदेख, समन्वय र व्यवस्थापन गर्ने कामको लागि देहाय बमोजिमको नगर शिक्षा समिति रहनेछ :-

- (क) नगरपालिकाको अध्यक्ष नगर प्रमुख - संयोजक
- (ख) नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत - सदस्य
- (ग) नगर कार्यपालिकाका महिला वा दलित र अन्य गरि समेत दुइ जना सदस्य - सदस्य
- (घ) सामुदायिक विद्यालयको प्रधानाध्यापकहरू मध्येबाट समितिले तोकेको एक जना प्रधानाध्यापक - सदस्य
- (ङ) संस्थागत विद्यालयहरूको प्रतिनिधीमुलक संस्था मध्येबाट प्रमुख वा अध्यक्षले तोकेको प्रतिनिधी एक जना - सदस्य
- च) विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरू मध्येबाट नगरपालिकाबाट मनोनित १ जना -सदस्य
- (छ) नगरकार्यपालिकाबाट मनोनित सामाजिक विकास समितिका अध्यक्ष वा काम गर्न तोकिएको एकजना - सदस्य
- (ज) शिक्षा शाखा प्रमुख -सदस्य सचिव

(२) समितिको बैठक संचालन प्रकृया, बैठक भत्ता तथा सेवा सुविधा नगर कार्यपालिकाबाट तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) अनुसार नियुक्त सदस्यले पदीय आचरण पूरा नगरेमा नगर कार्यपालिकाले जुनसुकै समयमा पनि हटाउन सक्नेछ । तर त्यसरी हटाउन वा वर्खास्त गर्नु अधि मनासीब स्पष्टिकरणको मौकाबाट वञ्चित गरिने छैन ।

(४) नगर शिक्षा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) आफ्नो कार्य क्षेत्र भित्रको शैक्षिक योजना तयार गर्ने ।
- (ख) नगरपालिका क्षेत्र भित्र विद्यालय सञ्चालनका लागि अनुमति, स्वीकृति, विद्यालय सार्ने, गाभ्ने सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- (ग) विद्यालयहरूलाई आर्थिक अनुदान सम्बन्धी आवश्यक स्रोतको खोजी गर्ने ।
- (घ) आफ्नो क्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने परीक्षालाई मर्यादित र भयरहित बनाउन सहयोग गर्ने ।
- (ङ) विद्यालयहरूको लेखा परीक्षकको नियुक्ति र पारीश्रमिक तोक्ने ।
- (च) नगरपालिका क्षेत्र भित्र स्थापना भएका आफ्नो स्रोतमा सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरूको शिक्षकका सेवा, सुविधा र शर्तहरू स्वीकृत गर्ने ।
- (छ) विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिने, जागरुक र सजग बनाउने ।
- (ज) शिक्षाको गुणस्तर कायम राख्ने सूचकहरू विकास गर्ने र प्रगति मूल्यांकन गर्ने
- (ट) शैक्षिक गुठीसँग गर्ने सम्झौताका शर्तहरू निर्धारण गर्ने ,
- (ण) शैक्षिक संस्था र शिक्षासंग आबद्ध शिक्षक कर्मचारीहरूलाई कामको आधारमा आवश्यक प्रोत्साहन, नसियत, दण्ड, कारवाही गर्ने गराउने ।
- (त) विशेषज्ञहरूको छनौट गरेर सूची प्रकाशन गर्ने ।
- (थ) संस्थागत विद्यालय संचालनको मापदण्ड बनाउने, संचालनको स्वीकृती र अनुमतीको लागि नगरपालिकालाई आवश्यक राय सुझाव प्रदान गर्ने ।
- द) विद्यालय गाभ्ने, सार्ने नाम परिवर्तन गर्ने, तह थप गर्ने, नीति तर्जुमा गरी नगर पालिकामा पेस गर्ने
- ध) सामुदायिक सिकाई केन्द्र स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्ने ।
- प) आवश्यकता अनुसार दिवा खाजा व्यवस्थापन गर्ने ।

Signature
संस्कृतनगरको शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था
नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

- फ) विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिका पहिचान गरी सबैका लागि शिक्षा सुनिश्चित हुने प्रवन्ध गर्ने ।
- ब) विद्यालयमा पठनपाठनको अधिकतम प्रवन्ध हुने गरी शैक्षिक क्यालेण्डर बनाई सीमित गरि गराउने ।
- भ) शिक्षक तालिम नीति तर्जुमा गरी लागु गर्ने ।
- म) नगर कार्यपालिकालाई शैक्षिक विकासका लागि आवश्यक सुझाव तथा परामर्श दिने ।
- य) शैक्षिक सूचना प्रणाली स्थापना गरी सबै विद्यार्थी, शिक्षक र शिक्षासँग सम्बन्धित तथ्याङ्कहरू राख्ने ।
- र) शिक्षामा सबै बालबालिकाको पहुँच, गुणस्तरमा सुधार र संरक्षणका पक्षहरूलाई ग्यारेण्टी गर्न आवश्यक नीति, नियम तथा कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।
- व) नगर शिक्षकलाई एक विद्यालयबाट अर्को विद्यालयमा सरुवा गर्ने ।
- श) वि.व्य.स.गठन नभएका विद्यालयको वरिष्ठ शिक्षकलाई निमित्त प्रधानाध्यापक तोक्ने ।

१७. नगरपालिका अन्तर्गतका शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम व्यवस्थापन गर्न र शैक्षिक प्रशासन सञ्चालन गर्न १ जना शिक्षा शाखाका शिक्षा अधिकृत रहने छन् । निज को काम कर्तव्य र अधिकार निम्नानुसार हुनेछ :

- (१) नगर स्तरीय शिक्षा योजना तर्जुमा गरी नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने
- (२) नगरपालिका तथा नगर शिक्षा समितिबाट शिक्षा तथा शैक्षिक विकासका लागि पारित नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने तथा प्राप्त निर्देशन पालना गर्ने
- (३) विद्यालय तथा शैक्षिक निकायहरूको अनुगमन तथा सुरिवेक्षण गर्ने, गराउने
- (४) नगर कार्यपालिका, नगर शिक्षा समिति र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई शैक्षिक विकासका लागि आवश्यक सुझाव तथा परामर्श दिने ।
- (५) शिक्षकहरूको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन गर्ने ।
- (६) नगरपालिका शिक्षा समितिको सदस्य सचिवको भूमिकामा निर्वाह गर्ने
- (७) शिक्षा शाखाका अधिकृतको अन्य काम कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१८. विद्यालय अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) यस नगरपालिकाको नगर स्तरीय देहाय बमोजिमको विद्यालय अनुगमन समिति रहनेछ ।

(क) नगर प्रमुख	संयोजक
(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
(ग) विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरू मध्ये वडा समितिले तोकेको एक जना	सदस्य
(घ) नगर प्रमुखले तोकेको एकजना	सदस्य
(ङ) शिक्षा शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

(२) विद्यालय अनुगमन समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) आफ्नो नगर भित्रको सम्पूर्ण विद्यालयहरूको अनुगमन तथा निरिक्षण गर्ने ।
- (ख) आफ्नो क्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने परीक्षालाई मर्यादित र भयरहित बनाउन सहयोग गर्ने ।
- (ग) विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिने, जागरुक र सजग बनाउने ।
- (घ) नयाँ विद्यालय अनुमतिको लागी निवेदन पेश गरेका विद्यालयहरूको स्थलगत अनुगमन तथा निरिक्षण गर्ने ।
- (ङ) विद्यालयको शैक्षिक क्रियाकलापको सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने गराउने ।

(Handwritten signature)
नगर प्रमुख

Q. J. S. D.

- च) विद्यालय गाभ्ने, सार्ने नाम परिवर्तन गर्ने, तह थप गर्न नगरशिक्षा समितिमा सिफारिस गर्ने
छ) नगरपालिकाको शैक्षिक अभिवृद्धिका लागि आवश्यक कार्यहरु गर्ने ।

१९. विद्यालय व्यवस्थापन समिति :

(१) सामुदायिक विद्यालयको सञ्चालन, रेखदेख र व्यवस्थापन गर्नको लागि प्रत्येक विद्यालयमा देहायका सदस्यहरु रहेको एक विद्यालय व्यवस्थापन समिति रहनेछ-

(क)	समितिका सदस्यहरुले (ख) र (घ) मध्येबाट छानेको व्यक्ति	-अध्यक्ष
(ख)	अभिभावकले आफूहरुमध्येबाट छानी पठाएका कम्तीमा दुईजना महिला सहित चारजना	-सदस्य
(ग)	विद्यालय रहेको सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्ष	-सदस्य
(घ)	विद्यालयका संस्थापक, स्थानीय बुद्धिजीवी, शिक्षाप्रेमी, चन्दादाता व्यक्तिहरु मध्येबाट विद्यालय व्यवस्थापन समितिले मनोनीत गरेको एकजना महिला सहित दुईजना	-सदस्य
(ङ)	शिक्षकहरुले आफूहरु मध्येबाट पठाएका शिक्षकहरु मध्येबाट १ जना	-सदस्य
(च)	विद्यालयको प्रधानाध्यापक	-सदस्य-सचिव

माथिका मध्ये बुदाँ ख र घ का सदस्य छनौट गर्दा अभिभावक भेलाबाट सर्व सम्मतीका लागि ३ (तीन) पटक सम्म प्रयास गर्ने र सर्वसम्मती हुन नसकेपछि र संख्याभन्दा बढि सदस्य महत्वाकांक्षी भएमा तेस्रो पटककै उपस्थिती भएको अभिभावक भेलाको उपस्थिती रजिष्टरमा ती महत्वाकांक्षी सम्पुर्ण व्यक्तिहरुको नाम नामेसी किटान गरि बुदाँ नं.ख का ४ वटै सदस्य पदका लागि लेखाएका सबैको नाम नगरपालिकाको शिक्षा समितिमा पठाउने र नगर शिक्षा समितिले निर्णय गरि ४ वटा सदस्यहरुको छनौट गरि विद्यालयमा पठाउने र विद्यालयले विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठक राखि बुदाँ नं.घ मनोनित गरी फेरी बुदाँ नं.ख र घ का सदस्यहरुबाट सर्वसहमती वा बहुमतले अध्यक्ष छनौट गरि पदेन सदस्यहरु सहितको विद्यालयमा व्यवस्थापन समिति गठन हुनेछ । बुदाँ ख र घ का सदस्य छनौट भएको ४५ दिन भित्र विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष छनौट हुन नसकेको अवस्थामा नगर शिक्षा समितिको निर्णय अनुसार अध्यक्ष छनौट हुने छ ।

- (२) उपदफा (१) वमोजिम छानिएका वा मनोनित अध्यक्ष वा सदस्यको पदावधि तीन वर्षको हुनेछ । त्यस्ता अध्यक्ष वा सदस्यले आफ्नो पद अनुसारको आचरण नगरेको देखिएमा नगर शिक्षा समितिले निजलाई जुनसुकै बखत पदबाट हटाउन सक्नेछ । तर त्यसरी पदबाट हटाउनु अघि वा समिति विघटन गर्नु अघि आफ्नो सफाइ पेश गर्ने मौकाबाट बञ्चित गरिने छैन ।
- (३) विद्यालयलाई शान्ती क्षेत्र र बालमैत्री विद्यालयको रूपमा विकास गर्न तोकिएको सूचकहरु पुरा गर्न आवश्यक कार्य गर्नु व्यवस्थापन समितिको दायित्व हुनेछ ।
- (४) योग्यता सम्बन्धमा : आधारभुत तहका विद्यालयमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष हुन कक्षा १० उत्तीर्ण र माध्यमिक तहका व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष हुन कम्तीमा कक्षा १२ उत्तीर्ण भएको हुनपर्नेछ ।
- (४) सामुदायिक विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय वमोजिम हुनेछ-

- (क) विद्यालय सञ्चालनको लागि प्राप्त साधन र स्रोतको परिचालन गर्ने,
(ख) विद्यालयको चल, अचल सम्पत्तिको लगत राख्ने, राख्न लनगरने र सुरक्षा गर्ने,
(ग) विद्यालयको शैक्षिक, भौतिक तथा आर्थिक तथ्याङ्क र विवरण अद्यावधिक गराई राख्ने,
(घ) विद्यालयको वार्षिक बजेट स्वीकृत गर्ने र त्यसको जानकारी नगरपालिकालाई दिने,
(ङ) विद्यालयमा शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थीको पोशाकको कार्यान्वयन गर्ने ।
(छ) स्विकृत दरबन्दी अनुसारका शिक्षकहरुको खोजी गरी काममा लनगरने तथा नगरपालिकाबाट स्वीकृत दरबन्दीमा कर्मचारीको व्यवस्थापन गर्ने,
(फ) नगर शिक्षा समितिबाट तोकिएको रजिष्टर्ड लेखापरीक्षकबाट विद्यालयको वार्षिक लेखापरीक्षण गराउने,
(ज) लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन अनुसार तत्काल आवश्यक कारवाही गर्ने र त्यसको प्रतिवेदन नगर शिक्षा समितिमा पेश गर्ने
(ट) तोकिए वमोजिमका क्षेत्रसंग सम्बन्धित नगरपालिका र नगर शिक्षा समितिले दिएको निर्देशनहरुको पालना गर्ने ।

Q. J. S. D.
शमि दुलार साह
नगर प्रमुख

Rinku

- (क) प्रचलित कानून र नियम पालना नगर्ने शिक्षक कर्मचारीलाई विभागीय कारवाहीका लागि सिफारिस गर्ने,
  - (ख) विद्यालयको आन्तरिक श्रोतबाट खर्च व्यहोर्ने गरी नियुक्त गरेका शिक्षकको लागि सेवा, शर्त र सुविधा तोक्ने र तोकिए बमोजिमको पारीश्रमिक तथा सुविधाको व्यवस्था गर्ने,
  - (ग) विद्यालय शिक्षा एकै समयमा सञ्चालन गर्ने प्रबन्ध मिलाउने ।
  - (घ) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने ।
- (४) विद्यालय व्यवस्थापन समितिले आफूनी क्षेत्रमा सुधारका लागि कार्यविधि आफै बनाउन सक्ने छ ।
- (५) नगर शिक्षा समितिले आवश्यक देखेमा नगर पालिकाको सहमतिमा एकभन्दा बढी विद्यालयहरूको संयुक्त विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन गरी व्यवस्थापन गर्न सक्ने छ ।
- १९ (क) विद्यालय व्यवस्थापन समिति विघटन गर्न सकिने :
कुनै विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समितिले शिक्षा नियमावली २०५९ को नियम २८ बमोजिमको अवस्था देखिएमा नगर शिक्षा समितिले त्यस्तो विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई जुनसुकै बखत विघटन गर्न सकिनेछ ।
- (ख) शिक्षक अविभाजक संघ: सबै विद्यालयमा शिक्षक र अविभाजकहरू रहेका एक शिक्षक अविभाजक संघ रहनेछ । यस सम्बन्धी कार्यविधि नगर शिक्षा समितिले तय गरे बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद -४

विद्यालय तहको शिक्षक तथा कर्मचारीको दरबन्दी, सेवाशर्त र योग्यता

२१. नगरपालिकाले शिक्षकको दरबन्दी निर्धारण गर्ने:
- (१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूमा आवश्यक पर्ने शिक्षकहरूको दरबन्दी निर्धारण नगरपालिकाले गर्नेछ ।
  - (२) नगरपालिकाले शिक्षकको दरबन्दी निर्धारण गर्दा प्रत्येक विद्यालयमा नियमित अध्ययन गर्ने विद्यार्थी संख्या र विषयका आधारमा अनुसूची ५ बमोजिम सघिथ र प्रादेशिक शिक्षा ऐनले तोकेको मापदण्ड बमोजिम विद्यार्थी तथा शिक्षक अनुपात कायम गर्नु पर्नेछ ।
  - (३) उपदफा (१) बमोजिमका दरबन्दीमा नियुक्ति भएका शिक्षकको व्यक्तिगत फाइल खडा गरी नगरपालिकाले राख्नु पर्नेछ ।
२२. शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता र सक्षमता
शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता र सक्षमता तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
२३. शिक्षक तथा कर्मचारीको पदीय आचरण तथा अन्य व्यवस्था:
- (१) देहायका अवस्थामा शिक्षक वा कर्मचारीलाई विद्यालयको व्यवस्थापन समितिले पदबाट हटाउन नगरपालिकामा सिफारिस गर्नेछ:-
    - (क) बिना सूचना लगातार पन्ध्र दिनभन्दा बढी समय विद्यालयमा अनुपस्थित रहेमा
    - (ख) विद्यालयमा भादक पदार्थ सेवन गरी आएको कुरा प्रमाणित भएमा
    - (घ) नैतिक पतन देखिने कुनै फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट सजाय पाएमा,
    - (ङ) सामुदायिक विद्यालयका शिक्षक वा कर्मचारीले कार्यालय समयमा अन्यत्र अध्यापन वा काम गरेमा,
    - (च) शिक्षक वा कर्मचारी राजनीतिक दलको सदस्य रहेको पाइएमा,
    - (छ) निजले अध्यापन गरेको विषयमा तीन वर्षको औपत शैक्षिक उपलब्धी ४० प्रतिशत भन्दा कम भएमा
  - (२) उपदफा (१) बमोजिम वा अन्य माध्यमले कुनै शिक्षक वा कर्मचारीलाई पदबाट हटाउनु पर्ने एभेष्ट प्रमाण प्राप्त भएमा नगरपालिकाले निजलाई पदबाट हटाउन सक्नेछ । तर कार्यरत पदबाट हटाउनु अघि मनासिब भाषिकको स्पष्टिकरणको मौका भने प्रदान गरिने छ ।

परिच्छेद ५

शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, तालिम

Rinku
सम कुलार साह
नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

२४. शिक्षकको नियुक्ति

(१) सामुदायिक विद्यालयमा कायम भएको रिक्त दरबन्दी राहत, शिक्षण सहयोग अनुदान, साविक उ.मा.वि. र प्राविधिक धार तर्फका शिक्षक र प्रशिक्षक पदमा करार नियुक्ति गर्न देहाय बमोजिमको एक शिक्षक छनौट समिति रहनेछ :

- (क) नगर प्रमुख वा निजले तोकेको का.पा.सदस्य - संयोजक
(ख) नगरपालिका शिक्षा शाखा प्रमुख - सदस्य
(ग) सम्बन्धीत विद्यालय प्राधानाध्यापक - सदस्य सचिव

(२) शिक्षक छनौट समितिको सचिवालय सम्बन्धीत विद्यालयमा रहनेछ ।

(३) शिक्षक छनौट समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि तथा परीक्षा संचालन सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(४) सम्बन्धीत विषयमा न्यूनतम योग्यता स्नातक भएका तथा पाँच वर्ष स्थायि सेवा अवधि पुगेका कुनै शिक्षकलाई शिक्षक छनौट समितिले विषय विज्ञ मनोनित गर्न सक्नेछ ।

(५) विषय विज्ञको रूपमा छनौट समितिले बढिमा दुईजनालाई बोलाउने छ ।

२५. प्रधानाध्यापक सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) सामुदायिक विद्यालयमा एक प्रधानाध्यापक रहनेछ ।

(२) प्रधानाध्यापकको नियुक्ति व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) माध्यमिक तहमा प्रधानाध्यापक हुन स्नातकोत्तर उपाधि प्राप्त स्थायी शिक्षक हुनु पर्नेछ । सो नभएमा स्नातक तह उत्तिर्ण र ५ वर्ष स्थायी सेवा गरेका मध्येबाट नगर शिक्षा समितिले प्रधानाध्यापक नियुक्ति गरिनेछ ।
- (ख) आधारभूत तहमा प्रधानाध्यापक हुन स्नातक उपाधि प्राप्त स्थायी शिक्षक हुनु पर्नेछ । सो नभएमा स्नातक योग्यता प्राप्त शिक्षक मध्येबाट नगर शिक्षा समितिबाट प्रधानाध्यापक नियुक्ति गरिनेछ ।
- (ग) प्रधानाध्यकपले नियुक्ति हुनु पूर्व पाँच वर्ष विद्यालय सूधारको कार्ययोजना विद्यालय व्यवस्थापन समिति/नगर शिक्षा समिति समक्ष पेस गर्नु पर्ने छ ।
- (घ) प्रधानाध्यापकको अवधी ५ वर्षको हुनेछ । निज बढीमा १ कार्यकाल मात्र सो पदमा बहाल रहन पाउनेछ ।
- (ङ) विद्यालयको व्यवस्थापकीय नेतृत्व र शैक्षिक तथा प्राविधिक नेतृत्व गरी विद्यालयको बृहत्तर हित गर्नु प्रधानाध्यापकको कर्तव्य हुनेछ ।
- (च) निजले पेस गरेको कार्ययोजना बमोजिम कार्य गरेको नपाईएमा नगर शिक्षा समितिले हटाउन सक्नेछ तर एक पटक सफाईको मौका दिइनेछ ।
- (छ) विद्यालय व्यवस्थापन समिति नभएका सामुदायिक विद्यालयमा नगर शिक्षा समितिले योग्यता पुगेका शिक्षकहरु मध्येबाट प्रधानाध्यक नियुक्त गर्नेछ ।

२६. शिक्षकको सरुवा:

(१) शिक्षक सरुवा गर्दा एकै विद्यालयमा ५ वर्ष बसेकोलाई पहिलो प्राथमिकता दिनेछ ।

(२) स्थायी शिक्षक, अस्थायी शिक्षक, राहत शिक्षक, अनुदान शिक्षक, करार शिक्षक, तथा बालविकास सहजकर्ताहरुको नगर कार्यपालिकाले सरुवा गरिनेछ ।

(३) नगरपालिका भित्र एक विद्यालयवाट अर्को विद्यालयमा मा.वि. तथा नि.मा.वि.को हकमा तह तथा विषय मिल्ने दरबन्दी भित्र नगर कार्यपालिकाले सरुवा गर्न सक्नेछ ।

(Handwritten signature)
रा.कु.साह
नगर प्रमुख

- (४) एकपटक सरुवा गरेको शिक्षकलाई नगरपालिकाले जुनसुकै बखत पुनः त्यस्तो शिक्षकलाई नगर कार्यपालिकालाई कुनै बाधा पर्ने छैन ।
- (५) शिक्षकलाई सरुवा गर्दा देहाय बमोजिमको मापदण्डका आधारमा गर्नु पर्नेछ :
- (क) एउटा विद्यालयमा आवश्यकता भन्दा बढी एकै विषयका शिक्षक भएमा,
- (ख) दरवन्दी मिलान गर्ने क्रममा तोकिएको मापदण्ड भन्दा बढी शिक्षक भएमा,
- (ग) उपदफा (४) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा लेखिए बमोजिमको अवस्था भएमा,
- (घ) विपद्का कारणबाट विद्यालय र विद्यालय रहेको समुदायनै अन्यत्र स्थानान्तरण गर्नुपर्ने अवस्थामा नगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन समितिले सिफारिस गरेमा,
- (ङ) नैतिक आचरण तथा निजको व्यक्तिगत अनुशासन लगायतका कारणबाट कुनै शिक्षकलाई सो विद्यालयमा राखि रहँदा विद्यालयको शैक्षिक वातावरण खलवलिएको वा खलवलिन सक्ने ब्यहोरा विद्यालय व्यवस्थापन समिति बाट निर्णय भई आएमा,
- (च) कुनै शिक्षकले उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन सफल रहेको वा विशेषज्ञता सेवा प्रवाह गरेको अवस्थामा उक्त सेवालाई अन्य विद्यालयमा उपयोग गर्न आवश्यक देखिएमा,
- (छ) पति पत्नि दुवै शिक्षक रहेको अवस्था भए सकभर एकै वडाभित्र पर्नेगरी सरुवा गर्नुपरेमा,

(६) स्थायी नियुक्ति भएको एक वर्ष नपुगेको शिक्षक र अनिवार्य अवकाश हुन एक वर्ष वा सोभन्दा कम अवधि बाँकी रहेको शिक्षकलाई एक विद्यालयबाट अर्को विद्यालयमा सरुवा गरिने छैन ।

(७) शिक्षक सरुवा गर्दा साधारणतया अपाङ्गता भएका शिक्षक र महिला शिक्षकलाई पायक पर्ने स्थानमा सरुवा गरिनेछ ।

(८) सामान्यतया शिक्षकको सरुवा प्रत्येक शैक्षिक सत्रको पहिलो महिनामा मात्र गरिनेछ ।

(९) सरुवा भएको एक्काइस दिनभित्र प्रधानाध्यापकले सम्बन्धित शिक्षक वा कर्मचारीलाई अनुसूची-२१ बमोजिमको ढाँचामा रमाना पत्र दिई सोको जानकारी सम्बन्धित विद्यालय र नगर शिक्षा शाखा लाई समेत दिनु पर्नेछ ।

(१०) विद्यालयको आवश्यकता र पठनपाठनलाई सुचारु गर्नका लागि आवश्यकता अनुसार बाल विकास सहजकर्ता एवं शिक्षक (स्थायी, अस्थायी, राहत, करार र नगर शिक्षक) लाई कुनै विद्यालयमा सरुवा गर्नुपर्ने देखिएमा नगर कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार गर्न सकिनेछ ।

(११) शिक्षक सरुवाको अन्य मापदण्ड नगर कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

(१२) माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि जुनसुकै शिक्षक तथा कर्मचारीलाई सरुवा गर्दा कुनै बाधा पर्ने छैन ।

२७. दरवन्दी मिलान:

- (१) नगर शिक्षा समितिले विद्यालयमा तहगत, कक्षागत तथा विषयगत र शिक्षक विद्यार्थी अनुपातका आधारमा बढी दरवन्दी भएको विद्यालयबाट कम दरवन्दी भएको विद्यालयमा दरवन्दी मिलानका लागि नगर कार्यपालिका समक्ष सिफारिस गर्न सक्ने छ र दरवन्दी मिलान शैक्षिक सत्रको शुरुमा गरिने छ ।
- (२) यसका लागि शिक्षक कम भएका विद्यालय, विद्यालय नै नभएको क्षेत्र तथा पिछडिएका र ग्रामीण क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिइने छ ।

समन्वयक
नगर प्रमुख

- (२) यसका लागि शिक्षक कम भएका विद्यालय, विद्यालय नभएको क्षेत्र तथा पिछडिएको र ग्रामीण क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
२८. शिक्षकको बढुवा सम्बन्धी व्यवस्था: हाल स्थायी रूपमा सेप्टेम्बरमा शिक्षकको बढुवा सम्बन्धी व्यवस्था नेपाल सरकारबाट लागू भएको संघीय कानून बमोजिम हुनेछ । स्थानीय तहबाट नियुक्ती पाएका करार शिक्षकहरुको बढुवा हुनेछैन ।
२९. शिक्षकलाई अन्य काममा लगाउन नहुने :
- (१) सामुदायिक विद्यालयको शिक्षकलाई शिक्षा प्रदान गर्ने वा विद्यालय प्रशासन सम्बन्धी काममा बाहेक अन्य काममा लगाउनु हुँदैन ।
  - (२) सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीलाई नगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार जुनसुकै बखत पनि एक विद्यालयबाट अर्को विद्यालयमा कामकाज खटि गएको विद्यालयबाट नै तलब भत्ता खानेगरी नगर कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार कामकाजमा खटाउन सक्नेछ ।
  - (३) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि विद्यालयको पठन पाठनमा बाधा नपर्ने गरी नेपाल सरकार र नगरपालिकाले तोकेको अन्य कुनै कामकाजमा खटाउन सकिनेछ ।
  - (४) माथि उल्लेखित उपदफाहरु बमोजिम कामकाजमा खटिएका शिक्षकहरुलाई ३ महिनाभन्दा बढी समयसम्म कामकाजमा खटि आएका विद्यालयमा नै दरबन्दी सहित नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम पदस्थापन गरिनेछ ।
  - (५) माथि उल्लेखित उपदफा १, २ र ३ बमोजिम कुनैपनि शिक्षकलाई कामकाजमा खटाईएको हुदां नगरपालिकालाई त्यस्तो शिक्षकहरुको कामकाज फिर्ता गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएमा निजहरुलाई सम्बन्धीत विद्यालयमा नै दरबन्दी सहित नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम काज फिर्ता गरिनेछ ।
३०. कार्यसम्पादन करार सम्झौता गर्नुपर्ने: शिक्षालाई प्रभावकारी बनाउन देहाय अनुसार कार्यसम्पादन करार सम्झौताको प्रकृया अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।
- (१) नगरपालिका अध्यक्षको रोहवरमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले शिक्षा शाखा हेर्ने अधिकृतसँग, शिक्षा अधिकृतले सबै विद्यालयका प्रधानाध्यापकसँग, प्रधानाध्यापकले आफ्ना मातहतका सबै शिक्षकहरूसँग सम्पादन करार सम्झौता गर्नुपर्ने छ ।
  - (२) कार्य सम्पादन करार सम्झौता १ वर्षको हुने छ । करार सम्झौता अनुसार काम भए नभएको मूल्यांकन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले आर्थिक वर्षको अन्त्यमा तयार गरी कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्ने छ ।
  - (३) वार्षिक कार्यसम्पादन करारका सूचकहरु निर्धारण गर्ने कार्य नगर शिक्षा समितिले तयार पारी नगर कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।
३१. कार्य सम्पादन मूल्यांकन र सजाय तथा पुरस्कार
- (१) कार्यसम्पादन करार भएका शिक्षक तथा कर्मचारीहरुको कार्यसम्पादन क्षमताको आधारमा मूल्याङ्कन गरी कार्यसम्पादनमा राम्रो नतिजा हासिल गर्ने शिक्षक तथा कर्मचारीलाई पुरस्कृत गर्ने र कमजोर नतिजा हासिल गर्ने शिक्षक कर्मचारीलाई दण्डित गर्नु पर्दछ ।
  - (२) कार्यसम्पादन करारका सूचकहरु तयार गर्दा शिक्षकको सृजनशिलता, परिवर्तनशिलताको विकास हुने प्रकारका सूचकहरु निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।
  - (३) कार्यसम्पादन सम्झौताको मूल्याङ्कन, पुरस्कार र सजाय नगरकार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

राम दुलार साह
नगर प्रमुख

परिच्छेद ६

सामुदायिक विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण, मर्मत सम्भार, संचालन र व्यवस्थापन

३२.

विद्यालयको भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधारको मापदण्ड निर्धारण

- (१) विद्यालयमा विद्यार्थी संख्या अनुसार कक्षाकोठा, खेल मैदान कम्पाउण्ड, घेरावार, बालमैत्री बसाइ व्यवस्था, वातावरण मैत्री हाता, करेसावारी, फूलबारी, स्वच्छ पिउने पानी, छात्र छात्राका लागि अलग अलग शौचालय तथा सिकाइ मैत्री वातावरण हुनु पर्नेछ।
- (२) विद्यालयको स्तरानुसार भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधारको मापदण्ड तोकिए बमोजिम हुनेछ।
- (४) प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा प्रदान गर्ने विद्यालय तथा विज्ञान मूल विषय पठनपाठन हुने विद्यालयमा प्रयोगशाला तथा प्रयोगात्मक अभ्यासको थप सुविधा हुनु पर्ने छ।

३३.

विद्यालयको सम्पत्ति:

- (१) सामुदायिक विद्यालयको हकभोगमा रहेको सम्पत्ति सार्वजनिक सम्पत्ति मानिनेछ। यस ऐन बमोजिम अनुमति वा स्वीकृति रद्द गरिएको वा कुनै विद्यालयमा गाभिएको सामुदायिक विद्यालयको सम्पत्ति नगरपालिकाले अन्य विद्यालयको काममा प्रयोगमा नआउने भएमा प्रचलित कानूनबमोजिम बेच-विखन गरी प्राप्त भएको रकम सम्बन्धित नगरपालिका शिक्षा कोषमा जम्मा गर्नेछ।
- (२) शैक्षिक गुठी अन्तर्गत सञ्चालित संस्थागत विद्यालयको सम्पत्ति सोही विद्यालयको नाममा रहने छ। कुनै विद्यालय सार्वजनिक शैक्षिक गुठीको रूपमा सञ्चालन गरिएकोमा त्यस्तो विद्यालयको सम्पत्ति सार्वजनिक सम्पत्ति मानिनेछ र त्यस्तो सम्पत्तिको स्वरूप परिवर्तन गर्न पाइने छैन।
- (३) कम्पनी अन्तर्गत सञ्चालित संस्थागत विद्यालयको सम्पत्ति सोही कम्पनीको नाममा रहनेछ।
- (४) संस्थागत विद्यालयले कुनै व्यक्ति वा संघ संस्थासँग दान दातव्यको रूपमा कुनै किसिमको चल, अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्नु अघि नगर पालिकाको अनुमति लिनु पर्नेछ।

३४.

सामुदायिक विद्यालयको जग्गाको स्वामित्व, सम्पत्तिको अभिलेख, संरक्षण र व्यवस्थापन

- (१) सामुदायिक विद्यालयको जग्गाको स्वामित्व सो विद्यालयकै नाममा रहने छ। सो विद्यालय बन्द, खारेज वा अन्यत्र गाभई विद्यालयको काममा प्रयोग नहुने भएमा नगरपालिकाले कानून बमोजिम भोग चलन गर्न सक्ने छ।
- (२) विद्यालयको सम्पत्तिको अभिलेख दुरुस्त राख्ने, संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने दायित्व सो विद्यालयको व्यवस्थापन समितिको रहने छ।
- (३) सामुदायिक विद्यालयको जग्गाको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने कर्तव्य नगरपालिका र नेपाल सरकारको रहने छ।

३५.

विद्यालयको पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तक:

- (१) विद्यालयले नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम मापदण्ड अनुरूप सिकाइ उपलब्धि हासिल हुने गरी अध्ययन अध्यापन गराउनु पर्नेछ। विद्यालयले नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड भित्र रही प्रादेशिक तथा स्थानीय पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तक लागू गर्न सक्नेछ।
- (२) विद्यालयलाई आवश्यक पर्ने पाठ्यपुस्तकहरूको संख्या सम्बन्धित विद्यालयले तोकिएको समय सीमा भित्र नगरपालिकामा मांग गर्नुपर्नेछ।
- (३) नगर शिक्षा समितिले शैक्षिक सत्र शुरु हुनु अगावै सम्बन्धित निकायहरूमा समन्वय गरी पाठ्यपुस्तकको प्रबन्ध गर्नेछ।
- (४) आधारभूत तहसम्मको शिक्षाका लागि स्थानीय आवश्यकतामा आधारित बढीमा १०० पूर्णाङ्क वा ४ क्रेडिट आवर बराबरको स्थानीय थप विषयको स्थानीय पाठ्यक्रम प्रयोगमा ल्याउन सक्नेछ। यसको लागि पाठ्यपुस्तक विद्यालय व्यवस्थापन समितिले निर्णय गरी लागू गर्न सक्ने छ।

राम कुमार साह
नगर प्रमुख

रामे

६) हरेक विद्यालयमा शैक्षिक स्तरको मापदण्ड तोकी शिक्षक विद्यार्थी सहकार्यमा आधारित पाठ्य सामग्री, थप स्वाध्ययन सामग्री, पुस्तकालय, मूल्याङ्कन, अभिभावक शिक्षाको प्रबन्ध हुनु पर्नेछ ।

३६. अतिरिक्त शैक्षिक कृयाकलापको सञ्चालन : विद्यालयले पाठ्यक्रममा आधारित सिकाइमा सहजता ल्याउन अतिरिक्त शैक्षिक कृयाकलाप हरु बालकलव, तथा वातावरण मैत्री क्लवहरु गठन, परियोजना कार्य, अध्ययन भ्रमण, पोषण शिक्षा, खेलकुद प्रतियोगिता, साहित्यिक तथा बहु प्रतिभा मूखि कृयाकलापहरु सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद: ७

संस्थागत विद्यालयको अनुमति, मापदण्ड निर्धारण, अनुगमन, मूल्याङ्कन र नियमनसम्बन्धी व्यवस्था

३७. संस्थागत विद्यालय सञ्चालन गर्न तोकिए बमोजिम अनुमती वा स्वीकृती लिनु पर्नेछ ।

३८. संस्थागत विद्यालयको व्यवस्थापन समिति

(१) संस्थागत विद्यालयको सञ्चालन, रेखदेख र व्यवस्थापन गर्नका लागि प्रत्येक विद्यालयमा देहायका सदस्यहरु रहेको एक विद्यालय व्यवस्थापन समिति रहनेछ:-

(क) विद्यालयको संस्थापक वा लगानीकर्ताहरु मध्येबाट सम्बन्धित विद्यालयको सिफारिसमा नगरपालिकाबाट मनोनित - अध्यक्ष

(ख) अभिभावकहरु मध्येबाट कम्तीमा एक जना महिला पर्ने गरी विद्यालय व्यवस्थापन समितिले मनोनित गरेको दुई जना -सदस्य

(ग) सम्बन्धित विद्यालयका शिक्षकहरुले आफूहरुमध्येबाट छानी पठाएको एकजना -सदस्य;

(घ) विद्यालयको प्रधानाध्यापक -सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) को (क) र (ख) बमोजिम छानिएका वा मनोनित अध्यक्ष वा सदस्यको पदावधि तीन वर्षको हुनेछ ।

३९. संस्थागत विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

१) संस्थागत विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(क) विद्यालय सञ्चालनको लागि प्राप्त साधन र स्रोतको परिचालन गर्ने,

(ख) विद्यालयको लागि आवश्यक भौतिक साधनको व्यवस्था गर्ने,

(ग) विद्यालयको चल, अचल सम्पत्तिको सुरक्षा र संरक्षण गर्ने,

(ङ) नेपाल सरकार र नगरपालिकाले तोके बमोजिमको पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक लागू गर्ने गराउने

(च) प्रचलित कानून बमोजिम योग्यता पूरा गरेका व्यक्तिलाई शिक्षक पदमा नियुक्ति गर्ने,

(छ) शिक्षक तथा कर्मचारीको न्यूनतम तलब, सेवा सुविधा तोक्ने,,

(ज) अनुशासनहीन शिक्षक उपर कारवाही गर्ने,

(झ) कानूनमा उल्लेखित व्यवस्थाका अतिरिक्त नगरपालिकाबाट जारी शिक्षाक्षेत्रसंग सम्बन्धित सबै नीति,नियम, तथा निर्देशनहरुको पालना गर्ने;

(२) शैक्षिक गुठी अन्तर्गत सञ्चालन भएका विद्यालयको सञ्चालन, रेखदेख र व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

४०. संस्थागत विद्यालयले छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउनु पर्ने :

(१) संस्थागत विद्यालयले विद्यालयमा भर्ना भएका कूल विद्यार्थी संख्याको कम्तीमा दश प्रतिशतमा नघट्ने गरी तोकिए बमोजिम आर्थिक रुपमा विपन्न, अपाङ्गता भएकाहरु, महिला, दलित विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । छात्रवृत्ति वितरणको यथार्थ जानकारी सम्बन्धित वडा समिति र नगरपालिका शिक्षा शाखा समक्ष बुझाउनु पर्ने छ ।

रामे
रामे कुमार साह
नगर प्रमुख

(२) छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूको छनौटका लागि आधार, शर्त र प्रकृया विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत गराई सार्वजनिक समेत गर्ने गरिनेछ। समितिले छात्रवृत्तिको लागि छनौटको नतिजा आधार सहित सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ।

४१. शिक्षकको न्यूनतम पारिश्रमिक र पूर्वाधारको मापदण्ड तोक्ने: नगर शिक्षा समितिले संस्थागत विद्यालयका शिक्षकहरूको न्यूनतम पारिश्रमिक र न्यूनतम पूर्वाधारको मापदण्ड तोक्न सक्नेछ।

४२. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

संस्थागत विद्यालयको गुणस्तर कायम राख्न नगरपालिका वा नगर शिक्षा समिति ले जुनसुकै समयमा अनुगमन गर्न, निर्देशन दिन सक्नेछ। यसरी प्राप्त निर्देशन कार्यान्वयन गर्नु संस्थागत विद्यालयको अनिवार्य दायित्व हुनेछ।

४३. अनुमति वा स्वीकृति रद्द गर्ने : कुनै संस्थागत विद्यालयले कानून र नियम विपरीत कुनै काम गरेमा नगरपालिकाले त्यस्तो विद्यालयलाई प्रदान गरिएको अनुमति रद्द गर्न सक्नेछ। तर त्यसरी अनुमति वा स्वीकृति रद्द गर्नु अघि सम्बन्धित विद्यालयलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मौकाबाट बञ्चित गरिने छैन।

परिच्छेद: ८

परीक्षा सञ्चालन तथा गुणस्तर मापन

४४. नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने विद्यालयहरूमा परीक्षा संचालन तथा अनुगमनका लागि देहायको एक परीक्षा संचालन तथा अनुगमन समिति रहनेछ।

(क)	शिक्षा समितिको अध्यक्ष	- अध्यक्ष
(ख)	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	- सदस्य
(ग)	नगर प्रमुखले तोकेको महिला सहित २ जना	- सदस्य
(घ)	शिक्षा शाखा प्रमुख	- सदस्य-सचिव
- (१) परीक्षा संचालन तथा अनुगमन समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।
- (२) स्थानीय तहको क्षेत्रधिकार बाहिरको शैक्षिक तहको परीक्षा संचालन गर्न सम्बन्धित निकायबाट भएको व्यवस्था बमोजिम समितिले सहजीकरण र समन्वय गर्नेछ।
- (३) कक्षा ५ र कक्षा ८ को परीक्षा संचालन नेपाल सरकार वा कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम समितिले गर्नेछ।
- (४) उपदफा २ र ३ बाहेकको कक्षाहरूको परीक्षा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्देशनमा प्रधानाध्यापकले गर्ने छ।

परिच्छेद: ९

विद्यालयलाई दिइने अनुदान, लेखा व्यवस्थापन र शुल्क नियमन,

४५. विद्यालय कोष:

(१) प्रत्येक विद्यालयमा एउटा विद्यालय कोष हुनेछ, जसमा देहाय बमोजिमका स्रोतबाट प्राप्त रकम सो कोषमा दाखिला हुनेछ:-

(क)	नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र नगरपालिकाबाट प्राप्त अनुदान,
(ख)	शुल्क तथा सहयोगबाट प्राप्त रकम,
(ग)	चन्दा वा दान दातव्यबाट प्राप्त रकम, र
(घ)	अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकम।

राम दुलार साह
नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

४६. अनुदानको व्यवस्था :

- (१) यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत दिँदै आएको अनुदान रकममा कटौती नहुने गरी तोकिएको सूत्रको आधारमा नगरपालिकाले सामुदायिक विद्यालयलाई अनुदान दिनेछ । तर कुनै विद्यालयले तोकिएको शैक्षिकस्तर कायम गर्न नसकेमा त्यस्ता विद्यालयलाई दिँदै आएको अनुदान रकममा तोकिए बमोजिम कटौती गर्न सकिनेछ ।
- (२) सामुदायिक विद्यालयहरूलाई तोकिए बमोजिम अनुदान उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (३) नगरपालिकाले प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रलाई तोकिए बमोजिमको अनुदान दिन सक्नेछ ।

४७. बजेट तयार गर्ने : प्रधानाध्यापकले प्रत्येक वर्षको श्रावण मसान्त भित्र आगामी वर्षको आय व्यय विवरण तयार गरी व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत गराई त्यसको एक प्रति शिक्षा शाखामा समयमा पठाउनु पर्नेछ ।

४८. लेखा व्यवस्थापन(१) सबै विद्यालयहरूले प्रचलित कानून अनुसारको ढाँचामा आय व्यायको लेखा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने छ ।

(२) नियमित कारोबारको लेखा राख्न वेग्लै व्यवस्था गरी कुनै कर्मचारी वा शिक्षकलाई जिम्मेवारी दिनु पर्नेछ ।

४९. सामुदायिक विद्यालयको खाता संचालन

(१) विद्यालयले आर्थिक कारोबार गर्दा बैंक मार्फत गर्नुपर्नेछ ।

(२) विद्यालयको खाता संचालन प्रधानाध्यापक र लेखा हेर्ने कर्मचारीको संयुक्त दस्तखतबाट संचालन गर्नुपर्नेछ ।

५०. लेखा परीक्षण तथा सामाजिक परीक्षण

(१) सबै विद्यालयहरूले नियमित रूपमा आर्थिक वर्ष समाप्त भएको पहिलो त्रैमासिक भित्र नगर शिक्षा समितिले तोकेको रजिष्ट्राड लेखा परीक्षकबाट लेखा परीक्षण गराउनु पर्नेछ ।

(२) लेखा परीक्षण प्रतिवेदन लेखा परीक्षण समाप्त भएको १५ दिन भित्र नगरपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(३) प्रत्येक वर्ष विद्यालयले सामाजिक परीक्षण गरी विद्यालयको आयव्यय, शैक्षिक उपलब्धी, विद्यालयको आन्तरिक गतिविधि, पारदर्शिता तथा जवाफदेहिताको अवस्था र आगामी कार्ययोजना सामाजिक परीक्षण मार्फत सार्वजनिक तथा अनुमोदन गर्नु पर्नेछ ।

४) विद्यालयले हरेक त्रैमासिक परीक्षाको नतिजा सहित विद्यार्थीको शैक्षिक प्रगति प्रतिवेदन अभिभावक समक्ष पेश गरी पृष्ठ पोषण लिनु पर्नेछ ।

५१. छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्न सक्ने: नगरपालिकाले विद्यालयमा भर्ना हुने विद्यार्थीलाई नगरपालिकाले तोकिए बमोजिम छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

५२. शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था:

(१) नेपाल सरकारले निःशुल्क शिक्षा घोषणा गरेको विद्यालय शिक्षाका लागि सामुदायिक विद्यालयले विद्यार्थीको नाममा कुनै किसिमको शुल्क लिन पाउने छैन ।

(२) निःशुल्क शिक्षा घोषणा गरेको विद्यालय शिक्षा बाहेकको अन्य विद्यालय शिक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीसँग लिइने शुल्क तोकिएको आधारमा निर्धारण गरिनेछ ।

(५) विद्यालयले विद्यार्थीलाई कुनै कक्षामा भर्ना गर्दा कुनै किसिमको शुल्क लिन पाउने छैन ।

(६) विद्यालयले भौतिक संरचना निर्माण गर्नको लागि विद्यार्थीसँग कुनै किसिमको शुल्क लिन पाउने छैन ।

(७) संस्थागत विद्यालयले विद्यार्थीसँग लिन पाउने शुल्क तोकिएको अधिकारीबाट स्वीकृत गराई निर्धारण गर्नु पर्नेछ । त्यसरी शुल्क निर्धारण सम्बन्धमा स्वीकृत दिँदा विद्यालयले उपलब्ध गराएको सुविधाहरूलाई आधार लिइने छ ।

(Handwritten signature)
सम दुलार साह
नगर प्रमुख

रिङ्का

(८) कुनै विद्यालयले यस ऐन विपरीत विद्यार्थीसँग कुनै शुल्क लिएमा तोकिएको अधिकारीले त्यस्तो शुल्क सम्बन्धित विद्यार्थीलाई फिर्ता गर्न लननहरू मूलेछन् यस ऐन विपरीत शुल्क लिने विद्यालयलाई तोकिएको अधिकारीले एक लाख रूपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

५३. विद्यालयलाई छुट र सुविधा

- (१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सामुदायिक विद्यालय र सार्वजनिक शैक्षिक गुठीको रूपमा सञ्चालित संस्थागत विद्यालयको नाममा जुनसुकै लिखत पारित गर्दा रजिष्ट्रेशन दस्तुर लाग्ने छैन ।
- (२) उपदफा (१) मा लेखिएदेखि बाहेक अन्य विद्यालयको नाममा कुनै लिखत पारित गर्दा नेपाल सरकारले तोकिएको आधारमा रजिष्ट्रेशन दस्तुर छुट दिन सक्नेछ ।
- (३) सामुदायिक विद्यालय र शैक्षिक गुठीको रूपमा सञ्चालित संस्थागत विद्यालयलाई दिइने अन्य छुट र सुविधा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद: १०

विविध

५४. नगरपालिका क्षेत्रमा सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षाका निर्धारित विषय अध्यापन गराउन सकिने छ । यस्ता विद्यालयको सञ्चालनका लागि नगरपालिकाले सम्भाव्यता अध्ययन, विद्यालयलाई थप सुविधा प्रदान र आवश्यक स्रोत पहिचान र परिचालन गर्न सक्नेछ ।

५५. नगरपालिकाले निर्देशन दिन सक्ने:

- (१) नगरपालिकाले तोकिएको क्षेत्रसँग सम्बन्धित आवश्यक निर्देशनहरू विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई दिन सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम दिइएको निर्देशनको पालना गर्नु विद्यालय व्यवस्थापन समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

५६. शैक्षिक परामर्श सेवा, विदेशी शैक्षिक कार्यक्रम वा शिक्षण कोर्स सञ्चालन:

- (१) कसैले पनि यस ऐन बमोजिम अनुमति नलिई विद्यालय संचालन, शैक्षिक परामर्श सेवा, ब्रिज कोर्स, कोचिंग कक्षा, ट्यूशन सेन्टर, भाषा शिक्षण कक्षा वा पूर्व तयारी कक्षा जस्ता शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पाउने छैन ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम विद्यालय संचालन, शैक्षिक कार्यक्रम, शैक्षिक परामर्श सेवा, ब्रिज कोर्स, कोचिंग कक्षा, ट्यूशन सेन्टर, भाषा शिक्षण कक्षा वा पूर्व तयारी कक्षाको अनुमति लिने सम्बन्धी व्यवस्था नगर शिक्षा समितिको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

५७. प्रगति विवरण बुझाउनु पर्ने : संस्थागत विद्यालयले प्रत्येक वर्ष तोकिए बमोजिमका विवरण सहितको प्रगति विवरण नगरपालिका कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

५८. शिक्षक वा विद्यालयका कर्मचारीले निजी विद्यालयमा लगानी गर्न नपाउने: विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक वा कर्मचारीले कुनै निजी विद्यालय संचालन गर्न, लगानी गर्न वा व्यवस्थापन सम्बन्धि कुनै कार्य गर्न पाउने छैन

५९. स्थानीय शिक्षा विकास कोष

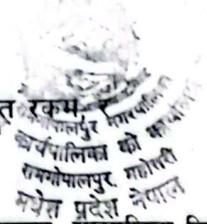
- १) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र बसोवास गर्ने अति विपन्न, प्राकृतिक प्रकोप पिडित, असक्त र असहाय बालबालिकाको शैक्षिक अवसर वृद्धि गर्न तथा उत्कृष्ट विद्यार्थी, शिक्षक, कर्मचारी वा शिक्षा प्रेमीलाई पुरस्कृत गर्न शिक्षा विकास कोष स्थापना हुनेछ ।
- २) कोषमा देहाय बमोजिमका रकम रहन सक्नेछ :

(क) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र नगरपालिकाबाट प्राप्त अनुदान,

(ख) शुल्क तथा सहयोगबाट प्राप्त रकम,

रिङ्का
राम दुलार साह
नगर प्रमुख

- (ग) चन्दा वा दान दातव्यबाट प्राप्त रकम ।
 (घ) अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(Handwritten signature)

३) कोषको सञ्चालन नगरपालिकाको प्रमुख, सामाजिक विकास समितिको संयोजक र शिक्षा शाखा प्रमुख रहेको ३ सदस्यीय समितिबाट हुनेछ ।

६०. दण्ड सजाय:

- (१) कसैले विद्यालयको सम्पत्ति हिनामिना वा नोक्सान गरेमा त्यस्तो व्यक्तिलाई मुद्दा हेर्ने अधिकारी वा न्यायिक समितिले बिगो असूल गरी विगो बमोजिम जरिवानागर्न सक्नेछ ।
- (२) कसैले देहायका कार्य गरेमा, गर्न लगाएमा वा सो कार्य गर्न सहयोग पुऱ्याएमा त्यस्तो व्यक्तिलाई कसूरको मात्रा हेरी कानूनले तोके बमोजिम सजाय हुनेछ:-
- (क) प्रश्नपत्रको गोपनीयता भङ्ग गरेमा,
- (ख) उत्तरपुस्तिका परीक्षण गर्दा लापरवाही वा गैर जिम्मेवारपूर्ण कार्यगरेमा,
- (ग) परीक्षा केन्द्रमा सम्बन्धित पदाधिकारीको स्वीकृति बेगर प्रवेशगर्न प्रयत्न गरेमा वा प्रवेश गरेमा वा परीक्षा केन्द्र नियन्त्रणमा लिई अमर्यादित कार्य गरेमा,
- (घ) परीक्षाफल प्रकाशनमा अनियमितता गरेमा,
- (ङ) परीक्षाको मर्यादा भङ्ग हुने अन्य कुनै कार्य गरेमा ।
- (च) अनुमति नलिई कुनै शैक्षिक कार्यक्रम, शैक्षिक परामर्श सेवा, ब्रिज कोर्स, भाषा शिक्षण कक्षा तथा पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन गरेमा ।
- (छ) कानून विपरीतको अन्य कार्य गरेमा ।
- (३) विद्यालयको कुनै शिक्षक वा कर्मचारी उपर जिल्ला अदालतमा मुद्दा दायर भएमा त्यस्तो शिक्षक वा कर्मचारी त्यसरी मुद्दा दायर भएको मितिदेखि मुद्दाको टुङ्गो नलागेसम्म निलम्बन हुनेछ । सो शिक्षक वा कर्मचारी अदालतबाट कसूरदार ठहरिएमा निजलाई यस ऐन बमोजिम सजाय गरिनेछ ।

६१. पुनरावेदन: तोकिएको अधिकारीले गरेको सजायको आदेशउपर कानून बमोजिम पुनरावेदन लाग्नेछ ।

६२. नियम बनाउने अधिकार:

- (१) यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न नगरपालिकाले आवश्यक शिक्षा नियमावली बनाउन सक्नेछ ।
- (२) यस ऐनको कार्यान्वयनको लागि नगर शिक्षा समितिले आवश्यक निर्देशिका बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।

६३. संक्रमणकालीन व्यवस्था :

- (१) यस ऐनले तोकिए बमोजिम हुने भनी व्यवस्था गरेको काम नियमावली नआउंदासम्म नगर कार्यपालिकाले गर्न सक्नेछ ।
- (२) यो ऐन जारी भए पछि विद्यालयमा रिक्त रहेको दरबन्दीमा विज्ञापनको अनुमति नगर कार्य पालिकाले दिन सक्नेछ ।

६४. बाधा अडकाउ फुकाउने अधिकार: यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न कुनै बाधा-अडकाउ परेमा नगर पालिकाले त्यस्तो बाधा अडकाउ हटाउन आदेश जारी सक्नेछ । तर यस्तो आदेश नगर कार्यपालिकाले ६ महिनाभित्रमा अनुमोदन नगरेमा स्वत निष्कृत हुनेछ ।

(Handwritten signature)
 राम दुस्मर साह
 नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

६५. विदा सम्बन्धमा : यस रामगोपालपुर नगरपालिका अन्तर्गतका स्थायी शिक्षकहरु, अस्थायी करार शिक्षकहरु, राहत शिक्षकहरु, शिक्षण अनुदानका शिक्षकहरु, विद्यालयका कर्मचारीहरु (लेखापाल, विद्यालय सहयोगी), बालविकास सहजकर्ताहरुले तपसिलका विदाहरु पाउने छन्

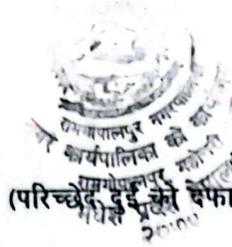
तपसिल :

१. विरामी विदा १२ दिन (स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षकहरु मात्र)
२. भैपरी र पर्व विदा ६/ ६ दिन गरि जम्मा १२ दिन (एक शैक्षिक शत्रमा लिई सक्नु पर्ने तथा सञ्चित नहुने)
३. वर्षे विदा अघि र पछि गरि बर्ष भरिमा ४५ दिन
४. सुत्केरी स्याहार विदा १५ दिन
५. सुत्केरी विदा ९८ दिन

६६. बचाउ र लागू नहुने:

- (१) यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियममा लेखिएजति कुरामा सोही बमोजिम र नलेखिएको कुरामा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
- (२) यस ऐनमा लेखिएको कुनै कुराले पनि विद्यालयको सम्पत्ति हिना-मिनाहा गरेको कसूरमा भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०१७ अन्तर्गत कारवाही चलाउन बाधा पर्ने छैन ।
- (३) संविधानसँग बाभिएको यस ऐनका दफा तथा उपदफाहरु बाभिएको हदसम्म स्वतः निस्क्रीय हुनेछ ।
- (४) नगर शिक्षकको हकमा नगर शिक्षक छनौट कार्यविधि, २०७८ (प्रथम संशोधन, २०७९) अनुसार हुनेछ ।
- (५) यस ऐनमा नभएका व्यवस्थाहरु संघिय शिक्षा ऐन नियम अनुसार हुनेछ ।

(Handwritten signature)
राम दुलार साह
नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

अनुसूची-१
(परिच्छेद दुई को पैफा ८(२) सँग सम्बन्धित)

विद्यालय खोल्नको लागि चाहिने पूर्वाधारहरु

- (क) कक्षा कोठाहरू सामान्यतया नौ फिट उचाईको र घाम तथा पानीबाट बचाउ हुने किसिमको हुनु पर्ने,
  - (ख) कक्षागत क्षेत्रफल आधारभूत विद्यालयको हकमा प्रति विद्यार्थी १.०० वर्ग मीटर तथा माध्यमिक विद्यालयको हकमा १.२० वर्ग मीटर भन्दा कम हुन नहुने,
  - (ग) अध्यापन गराइने कक्षा कोठामा हावाको प्रवाह, प्रकाशको व्यवस्थाको साथै स्वस्थ हुनु पर्ने,
  - (घ) कक्षा कोठामा विद्यार्थी संख्याको आधारमा फर्निचरको व्यवस्था हुनु पर्ने,
  - (ङ) यथेष्ट स्वस्थकर खानेपानीको प्रवन्ध गर्नुपर्ने,
  - (च) प्रारम्भिक बाल शिक्षा केन्द्र बाहेक अन्य विद्यालयमा छात्र छात्राको लागि अलग अलग शौचालयको व्यवस्था हुनुपर्ने र प्रत्येक थप ५० जना विद्यार्थीको लागि एक कम्पार्टमेन्ट थप हुनुपर्ने,
  - (छ) पाठ्यक्रम, पाठ्यसामग्री, शिक्षक निदेशिका सहितको १ विद्यार्थी बराबर कम्तीमा २ प्रतिका दरले पुस्तक उपलब्ध भएको पुस्तकालय हुनु पर्ने,
  - (ज) शिक्षण क्रियाकलापको लागि आवश्यकीय शैक्षिक सामग्रीहरू जस्तै सेतोपाटी, कालोपाटी, नक्सा, ग्लोब, गणितीय सामग्री आदि हुनु पर्ने,
  - (झ) सम्पूर्ण विद्यार्थीहरू एकैसाथ उभिन सक्ने मैदान हुनु पर्ने,
  - (ञ) प्रारम्भिक बाल शिक्षा केन्द्रमा घर बाहिरका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न पुग्ने र अन्य विद्यालयका लागि भलिवल खेल मिल्नेसम्मको खेल मैदानको व्यवस्था र खेल सामग्रीको व्यवस्था हुनु पर्ने,
  - (ट) पाठ्यक्रम अनुसारको विज्ञान सामग्रीको व्यवस्था हुनु पर्ने,
  - (ठ) सामुदायिक विद्यालयमा प्रत्येक कक्षामा सामान्यतया देहाय बमोजिम र संस्थागत विद्यालयमा सामान्यता प्रतिकक्षा कम्तीमा बाईस जना देखि बढीमा चौवालीस जना सम्म र औसतमा तेतीस जना विद्यार्थी हुनु पर्नेछ ।
  - (ड) सामुदायिक विद्यालयमा कम्तीमा देहाय बमोजिमको शिक्षकको व्यवस्था हुनु पर्ने:-

माध्यमिक तहको ०-१० कक्षाका लागि	- १४ जना
माध्यमिक तहको ०-१२ कक्षाका लागि	- १६ जना
आधारभूत तहको ०-८ कक्षाका लागि	- ९ जना
आधारभूत तहको ०-५ कक्षाको लागि	- ४ जना
प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको लागि	- २ जना
- तर संस्थागत विद्यालयमा कक्षा शिक्षक अनुपात न्यूनतम १:१.४ हुनु पर्नेछ ।
- (ढ) विद्यालयको स्थायी आय स्रोत हुनु पर्ने,
  - (ण) विद्यालयमा प्राथमिक उपचार सामग्रीको व्यवस्था हुनु पर्ने,
  - (त) आवासीय विद्यालयको लागि आवास भवन हुनु पर्ने,
  - (थ) विद्यालयको हाता पखाल वा बारले घेरिएको हुनु पर्ने,
  - (द) भाडाको भवनमा विद्यालयको सञ्चालन गर्ने भए कम्तीमा पाँच वर्ष घर भाडा सम्बन्धी सम्झौता भएको हुनु पर्ने ।
  - (ध) विद्यालयमा बालमैत्री अपाङ्गता मैत्री तथा वातावरण मैत्री हुनुपर्ने ।

(Handwritten signature)
राम-कुमार साह
नगर प्रमुख

अनुसूची-२

(Handwritten signature)

गण्डकी प्रदेश (परिच्छेद को दफा ८(२) सँग सम्बन्धित)

विद्यालय सञ्चालन गर्न दिइने अनुमति

श्री.....

.....।

विद्यालय खोल्ने सम्बन्धमा मिति.....मा प्राप्त निवेदन उपर कारवाही हुँदा शिक्षा ऐन २०७९ को अनुसूची १ बमोजिमको पूर्वाधार पूरा गरेको देखिएकोले शैक्षिक सत्र ..... देखि आधारभूत वा माध्यमिक वा धार्मिक विद्यालय (मदरसा) वा कोचिङ्ग कक्षा .....तहको .....कक्षाको विद्यालय सञ्चालन गर्न यो अनुमति दिइएकोछ ।

कार्यालयको छाप

अनुमति प्रदान गर्ने अधिकारीको,-

सही :

मिति :

नाम :

पद :

(Handwritten signature)
राम दुलार साह
नगर प्रमुख

अनुसूची -३

(Handwritten signature)

(परिच्छेदको दफा ८(१) सँग सम्बन्धित)

विद्यालयको अनुमतिको लागि दिइने निवेदन

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

रामगोपालपुर नगरपालिका, महोत्तरी ।

विषय: विद्यालय वा धार्मिक विद्यालय(मदरसा) वा कोचिङ्ग कक्षाको अनुमति सम्बन्धमा ।

यस विद्यालयको अनुमति पाउन निम्न विवरणहरू खुलाई यो निवेदन गरेको छु ।

(क) विद्यालयको :

१. नाम : .....

२. ठेगाना : ..... गाँउपालिका महा उपमहा नगरपालिका ..... वडा नं. .... नगररटोल ..... फोन नं.
..... फ्याक्स नं. ....

३. अनुमति प्राप्त गरेको तह र मिति :

आधारभूत तह

मिति:.....

माध्यामिक तह

मिति : .....

(ख) विद्यालयको भौतिक अवस्था :

१. भवनको :

(१) संख्या : (२) कच्ची र पक्की र अर्धपक्की

(३) आफ्नै र बहालमा र सार्वजनिक

२. कोठाको विवरण :

३. फर्निचरको संख्या:

(१)डेस्क (२) बेञ्च (३) टेबुल (४) दराज (५) मेच (६) अन्य

४. खेलकूद मैदानको अवस्था र जग्गा (रोपनी वा विगाहामा)

५. शौचालयको संख्या : महिला/पुरुष

६. खानेपानीको अवस्था :

७. पुस्तकालयको अवस्था :

८. प्रयोगशालाको अवस्था:

९. सवारी साधनको विवरण :

(Handwritten signature)

राम दुलार साह
नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

१०. शैक्षिक सामाग्रीको विवरण :

(ग) विद्यार्थी संख्या: (कक्षागत रूपमा)

(घ) शिक्षकको संख्या :

(ङ) आर्थिक स्थिति:

१. अचल सम्पत्ति

२. चल सम्पत्ति

३. वार्षिक आम्दानी

४. आम्दानीको स्रोत

माथि लेखिएको व्यहोरा ठीक साँचो छ, भुट्टा ठहरे कानून बमोजिम सहुंला बुभाउँला ।

निवेदकको-

विद्यालयको छाप

सही:

नाम :

ठेगाना :

मिति :

(Handwritten signature)
राम दुलार सह
नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

विद्यालयमा रहने शिक्षक दरबन्दी

विद्यालयमा कम्तीमा देहाय बमोजिम शिक्षक दरबन्दी रहनेछन् :

(क) प्रारम्भिक बाल शिक्षा वा नर्सरी देखि पाँच कक्षा सञ्चालन भएको विद्यालयमा पचास जनासम्म विद्यार्थी भएमा कम्तीमा तीन जना र सोभन्दा बढी विद्यार्थी भएमा कम्तीमा चार जना शिक्षक ।

(ख) आधारभूत तहको विद्यालयमा : प्रारम्भिक बाल शिक्षा वा नर्सरीदेखि आठ कक्षा सञ्चालन भएको विद्यालयमा देहाय बमोजिमका कम्तीमा नौ जना शिक्षक :

(१) अंग्रेजी मूल विषय लिई स्नातक तह वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना

(२) विज्ञान वा गणित मूल विषय लिई स्नातक तह वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना

(३) नेपाली वा संस्कृत मूल विषय लिई स्नातक तह वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना

(४) सामाजिक विषय अध्यापन गर्नको लागि स्नातक तह वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना

(५) प्रमाणपत्र वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको चार जना

(६) साविकको एस.एल. सी. वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एक जना ।

(ग) माध्यमिक विद्यालयमा:

१. नौ कक्षा देखि दश कक्षासम्म सञ्चालन भएको विद्यालयमा माध्यमिक तहको पाँच जना शिक्षक:-

(१) अंग्रेजी मूल विषय लिई स्नातकोत्तर वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना

(२) गणित वा विज्ञान मूल विषय लिई स्नातकोत्तर वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना

(३) नेपाली मूल विषय लिई स्नातकोत्तर वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना

(४) सामाजिक विषय अध्यापन गर्नको लागि स्नातकोत्तर वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना

(५) अन्य ऐच्छिक विषयको लागि सम्बन्धित विषयमा स्नातक वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एक जना ।

२. नौ कक्षा देखि बाह्र कक्षासम्म सञ्चालन भएको विद्यालयमा देहाय बमोजिमका कम्तीमा नौ जना शिक्षक :

(१) अंग्रेजी मूल विषय लिई स्नातकोत्तर वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना

(२) गणित मूल विषय लिई स्नातकोत्तर वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना

(३) नेपाली मूल विषय लिई स्नातकोत्तर वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना

(Handwritten signature)
राम शार ताम
नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

- (४) सामाजिक विषय अध्यापन गर्नको लागि स्नातकोत्तर वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना
- (५) अन्य ऐच्छिक विषयको लागि सम्बन्धित विषयमा स्नातकोत्तर वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको दुईजना
- (६) विज्ञान मूल विषय लिई स्नातक तह वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको एकजना
- (७) अन्य विषयमा स्नातक तह वा सो सरह उत्तीर्ण गरेको दुईजना ।

३. प्रारम्भिक बाल शिक्षा देखि दश कक्षासम्म सञ्चालन भएको विद्यालयमा खण्ड (ख) र खण्ड (ग) को उपखण्ड (१) बमोजिमको दरबन्दी रहनेछ ।

४. प्रारम्भिक बाल शिक्षा देखि बाह्र कक्षासम्म सञ्चालन भएको विद्यालयमा खण्ड (ख) र खण्ड (ग) को क्रमसंख्या (२) बमोजिमको दरबन्दी रहनेछ ।

द्रष्टव्यः(१) खण्ड (ख) को क्रमसंख्या (१) देखि (४) सम्मका कम्तीमा एक एक जना शिक्षक नियुक्ति नभएसम्म एउटै विषयमा एक भन्दा बढी शिक्षक नियुक्ति गरिने छैन ।

(२) खण्ड (ग) को उपखण्ड १ को क्रमसंख्या (१) देखि (४) सम्मका कम्तीमा एक एक जना शिक्षक नियुक्ति नभएसम्म एउटै विषयमा एक भन्दा बढी शिक्षक नियुक्ति गरिने छैन ।

(३) खण्ड (ग) को उपखण्ड २ को क्रमसंख्या (१) देखि (७) सम्मका कम्तीमा एक एक जना शिक्षक नियुक्ति नभएसम्म एउटै विषयमा एक भन्दा बढी शिक्षक नियुक्ति गरिने छैन ।

(४) शिक्षक नियुक्तिको लागि आवश्यक पर्ने तालीम प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(५) हाल विद्यालयमा उपरोक्तानुसारका विषयका योग्यता भन्दा कम योग्यता भएका स्थायी शिक्षक रहेछन् भने त्यस्ता शिक्षक पदबाट नहटेसम्म साविक बमोजिमकै योग्यता भएका शिक्षकबाट अध्यापन हुने ।

(६) उल्लिखित दरबन्दी भित्र प्रधानाध्यापकको पद समेत समावेश रहनेछ ।

(Handwritten signature)
राम दुवार साह
नगर प्रमुख

अनुसूची-५

रमाना पत्र

मिति :

पत्रसंख्या:

श्री .....

..... ।

त्यस विद्यालयमा सरुवा हुनु भएका श्री .....लाई निजको विवरण सहितको रमानापत्र दिई त्यस विद्यालयमा हाजिर हुन पठाइएको व्यहोरा अनुरोध गर्दछु ।

१. शिक्षक वा कर्मचारीको नाम, थर :

२. संकेत नम्बर :

३. साविक :

(क) तह :

(ख) श्रेणी :

(ग) पद :

(घ) शिक्षक भए विषय :

(ङ) विद्यालय :

४. सरुवा भएको (क) निर्णाय मिति :

(ख) सरुवा गर्ने कार्यालय :

(ग) तह :

(घ) श्रेणी :

(ङ) पद :

(च) विषय

(छ) विद्यालय :

५. बरबुभारथ सम्बन्धी विवरण:

गरेको

नगरेको

६. रमाना हुने मिति : .....

७. रमानापत्रको मिति सम्म खर्च भएका विदा :

(क) भैपरी आउने र पर्व विदा

..... दिन ।

(ख) विरामी विदा

..... दिन ।

(ग) प्रसुती विदा विदा

..... दिन ।

(घ) प्रसुती स्याहार विदा

..... पटक ।

(ङ) अध्ययन विदा

..... दिन ।

(च) असाधारण विदा

..... दिन ।

(छ) वेतलवी विदा

..... दिन ।

८. रमानापत्रको मितिसम्म संचित विरामी विदा :

..... दिन ।

९. विद्यालयमा रुजू हाजिर भएको दिन :

१०. खाइपाई आएको मासिक

(क) तलब :

(ख) वृद्धि रु तलब :

श्री राम दुलार साह
नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

११. तलब भुक्तानी लिएको अन्तिम मिति :

१२. कर्मचारी संचयकोष कट्टी रकम :

१३. भुक्तानी लिएको उपचार खर्चको रकम :

मिति :

१४. तलबवृद्धि हुन सुरु भएको सुरु मिति :

१५. नागरिक लगानी कोषकट्टी रकम :

१६. आयकर कट्टी रकम :

१७. (क) सावधिक जीवन बीमा कोषमा जम्मा भएको साल.....महिना..... गते.....

(ख) सावधिक जीवन बीमावापत वार्षिक प्रिमियम तिरेके साल.....महिना... गते ....

१८. चाडपर्व खर्च लिने चाडको नाम र सो चाड पर्ने तिथि र सम्भावित महिना :

१९. शिशुस्याहार भत्ता लिएको विवरण :

बोधार्थ :

श्री विद्यालय शिक्षक किताबखाना ।

श्री कर्मचारी संचयकोष ।

श्री ..... विद्यालय ।

श्री .....(सम्बन्धित शिक्षक वा कर्मचारी) सरुवा भएको कार्यालयमा हाजिर हुन जानु हुन ।

(Handwritten signature)
राम दुलार साह
नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

अनुसूची-६

सरुवा हुन दिइने निवेदन

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू
रामगोपालपुर नगरपालिका कार्यालय ।

विषय: सरुवा सम्बन्धमा ।

मलाई निम्न विद्यालयमा सरुवा गरिदिनु हुन निम्न विवरणहरु खुलाई निवेदन गरेको छु ।

शिक्षकको नाम, थर:

स्थायी ठेगाना:

तह र श्रेणी:

हालको विद्यालयको नाम र ठेगाना:

सरुवा भई जान चाहेको विद्यालयको नाम र ठेगाना:

योग्यता र तालीम:

स्थायी नियुक्ति मिति:

हालको जिल्लामा काम गरेको अवधि:

सरुवा माग गर्नु पर्ने कारण:

निवेदकको-

सही:

नाम:

कार्यरत विद्यालय:

मिति:

(१) सरुवा भई जाने विद्यालयको व्यवस्थापन समितिको सहमति

(क) यस विद्यालयका शिक्षक श्री ..... लाई व्यवस्थापन समितिको मिति
..... को निर्णय अनुसार यस विद्यालयबाट सरुवा भई जान सहमति दिइएको छ ।

विद्यालयको छाप

व्यवस्थापन समितिको अध्यक्षको-

सही :

नाम :

विद्यालय :

मिति :

(Handwritten signature)
राम दुलार साह
नगर प्रमुख

(Handwritten signature)

(ख) ..... गाँउपालिका/नगरपालिका ..... अन्तर्गतको ..... विद्यालयका
..... लाई सो विद्यालयबाट सरुवा भई जान सहमति दिईएको छ ।

कार्यालयको छाप

कार्यकारी अधिकृत

सही :

नाम :

मिति :

(२) सरुवा भई आउने विद्यालयको व्यवस्थापन समिति तथा शिक्षा शाखाको सहमति

(क) ..... विद्यालयका शिक्षक श्री ..... लाई व्यवस्थापन समितिको मिति
..... को निर्णय अनुसार यस विद्यालयमा सरुवा भई आउन सहमति दिईएको छ ।

विद्यालयको छाप

व्यवस्थापन समितिको अध्यक्षको-

सही :

नाम :

मिति :

विद्यालय :

(ख) ..... विद्यालयका शिक्षक श्री ..... लाई यस नगरपालिका वा
नगरपालिकाको ..... विद्यालयमा सरुवा भई आउन सहमति दिईएको छ ।

शिक्षा शाखाको अधिकृतको-

सही :

नाम :

मिति :

कार्यालयको छाप

आज्ञाले

अच्छेलाल दास

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत